U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Elišky Cihlářové a soudců Mgr. et Ing. et Bc. Radovana Havelce, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Bohuslava Hnízdila v právní věci stěžovatele **M. S.**, zastoupeného JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem v Praze 1, Žitná 45, za účasti **Ministerstva vnitra,** se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 4. 2007, č. j. 64 Az 7/2006 - 30,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 4. 2007, č. j. 64 Az 7/2006 - 30, byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo“), ze dne 16. 1. 2006, č. j. OAM-2309/VL-10-12-2005, jímž byla jako zjevně nedůvodná zamítnuta žádost stěžovatele o udělení azylu podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“). Krajský soud ve svém rozsudku vycházel ze stěžovatelem nerozporovaného zjištění, že k podání žádosti o udělení azylu došlo až poté, co mu bylo uloženo správní vyhoštění. Stěžovatel se přitom na území České republiky zdržoval dlouhodobě a nic mu objektivně nebránilo o udělení azylu požádat již dříve. Za této situace tedy byly splněny podmínky pro zamítnutí jeho žádosti o udělení azylu podle citovaného ustanovení. Podle názoru krajského soudu ministerstvo také nepochybilo, pokud se nezabývalo možnou existencí podmínek pro postup podle § 91 zákona o azylu s tím, že v případě aplikace § 16 odst. 2 tohoto zákona se otázka případné překážky vycestování vůbec neposuzuje.

Stěžovatel se kasační stížností podanou v zákonné lhůtě domáhal zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení, a to s odkazem na důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden zákonem č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Ve věcech azylu v nové úpravě institutu nepřijatelnosti (§ 104a s. ř. s.) je nyní kasační stížnost mimořádným

opravným prostředkem, omezeným na případy objektivní nutnosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z těchto důvodů bude kasační stížnost ve věcech azylu přijata k meritornímu projednání jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní procesní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním její věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je proto třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.) apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Pokud tedy kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je způsobem výše naznačeným zkoumán přesah

vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by byl nepochybně stejný závěr. Je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je však rovněž uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že ministerstvo nezjistilo dostatečně a úplně skutkový stav věci a v důsledku toho pochybilo i v právním posouzení, konkrétně v tom, že nevzalo v potaz jeho tvrzení, že mu byl odcizen cestovní pas a nový mu zaměstnanci ukrajinské ambasády odmítli vydat, čímž mu prakticky znemožnili jakoukoliv další možnost legalizace pobytu. Dále se mělo zabývat azylově relevantním důvodem ve smyslu § 12 zákona o azylu a otázkou existence překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. V kasační stížnosti stěžovatel namítal vadu rozhodnutí spočívající v absenci podpisu oprávněné osoby. Stěžovatel rovněž navrhl přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud především konstatuje, že námitka o neúplném zjištění skutkového stavu věci je příliš obecná a není z ní patrné, k jakému skutkovému stavu věci směřuje, ani jakých konkrétních pochybení se mělo ministerstvo dopustit. Stěžovatel také neuvedl žádné konkrétní výhrady týkající se způsobu jeho zjišťování. Takto formulovaný stížní bod je v rozporu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, který např. v usnesení ze dne 24. 11. 2004, č. j. 1 Afs 47/2004 – 74 zaujal názor, že „není důvodem kasační stížnosti ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., cituje-li stěžovatelka toliko zákonný text tohoto ustanovení nebo jeho část, aniž by ji v konkrétní věci specifikovala, a nekonkretizuje-li vady v řízení či vady v právním úsudku, jichž se soud podle stěžovatelky dopustil“. Obdobně se vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, uveřejněném pod č. 312/2004 Sb. NSS, v němž uvedl, že „pokud stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí pouze námitky obecného charakteru, aniž upřesňuje, které konkrétní důkazy či podklady pro rozhodnutí žalovaného v odůvodnění jeho rozhodnutí chybí, je takové tvrzení bez uvedení konkrétních skutečností nedůvodné. Nejvyšší správní soud vychází z premisy „nechť si každý střeží svá práva“; proto nemůže stěžovatel v kasační stížnosti úspěšně namítat, že správní orgán či soud v předcházejícím řízení nezjistily důsledně skutečný stav věcí, pokud sám neuvádí skutečnosti či důkazy, které pro takové tvrzení svědčí“.

Stěžovatel v kasační stížnosti dále namítal, že ministerstvo i krajský soud pochybily, pokud se nezabývaly též právním posouzením věci podle ustanovení § 12 zákona o azylu. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 19. 2. 2004, č. j. 7 Azs 38/2003 – 37) je „za pronásledování ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., (…) nutno považovat pouze takové ohrožení života či svobody, které je trpěné, podporované či prováděné státní mocí…“. Jelikož ze správního spisu nevyplývá, že by stěžovatel byl jakkoli pronásledován, nelze hovořit o tom, že by byl v zemi původu pronásledován ve smyslu ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud také v této souvislosti poukazuje na konstantní judikaturu, která se již vyslovila k zákonným podmínkám zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu (ve znění účinném do 12. 10. 2005), jež obsahově odpovídá znění posuzovaného § 16 odst. 2 zákona o azylu, tedy k případům, kdy žadatel o azyl podá žádost poté, kdy mu bylo uděleno správní vyhoštění. V těchto případech lze vycházet z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2005, č. j. 4 Azs 300/2004 - 36, podle něhož „byla-li žádost o azyl podána až poté, co bylo rozhodnuto o správním vyhoštění žadatele, a tato žádost byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, nemohou před soudem obstát námitky nesprávného posouzení skutkového stavu věci vztahující se k důvodům udělení azylu“. Jestliže stěžovatel vstoupil na území České republiky s platným cestovním dokladem a turistickým vízem opravňujícím jej k pobytu na tomto území do 21. 11. 2002 a poté nadále na území České republiky pobýval zcela vědomě nelegálně a o udělení azylu požádal až 23. 12. 2005, tedy poté, co mu bylo rozhodnutím ze dne 23. 10. 2005 uloženo správní vyhoštění na dobu 3 roků (se lhůtou k vycestování z území České republiky do 23. 10. 2008), je již z toho zřejmé, že o udělení azylu požádal právě s cílem vyhnout se vyhoštění. Doba pobytu stěžovatele na území České republiky, během níž měl možnost se svobodně a volně pohybovat, byla přitom dostatečně dlouhá k tomu, aby mohl požádat o udělení azylu dříve, měl-li by skutečný zájem o udělení azylu, než mu bylo uloženo správní vyhoštění. Skutečnosti, které stěžovatel uvedl v žádosti o udělení azylu mu byly známy po celou dobu a v podání této žádosti mu nebránily žádné objektivní okolnosti, a to ani stěžovatelem namítané odcizení pasu a jeho potíže na ukrajinské ambasádě.

Stěžovatel v kasační stížnosti rovněž vytkl krajskému soudu, že nezohlednil vadu napadeného správního rozhodnutí spočívající v tom, že obsahuje pouze otisk úředního razítka a postrádá podpis oprávněné osoby, tj. ředitele odboru azylové a migrační politiky PhDr. T. H. K tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na své rozhodnutí ze dne 27. 10. 2006, č. j. 3 Azs 277/2004 - 70, v němž je uvedeno, že absence podpisu oprávněné osoby na písemném vyhotovení rozhodnutí správního orgánu doručeného účastníkům správního řízení nezakládá nicotnost tohoto rozhodnutí za situace, že součástí správního spisu je vyhotovení rozhodnutí, které je takovou osobou podepsáno a je i jinak bezvadné.

Jestliže stěžovatel namítal, že se na něj vztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, odkazuje Nejvyšší správní soud na své rozhodnutí ze dne 22. 9. 2004, č. j. 5 Azs 230/2004 - 45, podle kterého „správní orgán není povinen rozhodnout o překážce vycestování, jestliže žádost o azyl byla zamítnuta podle § 16 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb. Pouze v případě udělení či neudělení azylu v režimu § 12, § 13 a § 14 téhož zákona je ve smyslu § 28 zákona (…) o azylu, obligatorní částí rozhodnutí konstatování, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování“.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud k obavě stěžovatele z podmínek panujících v armádě na Ukrajině dodává, že s touto otázkou se Nejvyšší správní soud již dostatečně vypořádal ve svých rozsudcích ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49 a ze dne 10. 10. 2003, č. j. 2 Azs 15/2003 - 81 (publikovaný pod č. 77/2004 Sb. NSS). Zhodnocení důvodnosti námitek překážek vycestování ve vztahu k možnosti uvěznění stěžovatele po návratu do vlasti původu již bylo předmětem např. rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2004, č. j. 2 Azs 12/2004 - 40, publikovaného pod č. 260/2004 Sb. NSS.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky uplatněné v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Z výše uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele jako nepřijatelnou odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Ve své kasační stížnosti stěžovatel požádal o nařízení veřejného soudního projednání věci v jeho přítomnosti. Této žádosti Nejvyšší správní soud nevyhověl, neboť k tomu ve smyslu ust. § 109 odst. 1 s. ř. s. neshledal důvod.

O odkladném účinku kasační stížnosti, o nějž stěžovatel požádal, Nejvyšší správní soud nerozhodoval, neboť tento je přiznán kasační stížnosti ex lege (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, věty první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. října 2007

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu